

КЛЕПІКОВ ВЯЧЕСЛАВ ФЕДОРОВИЧ (до 75-річчя від дня народження)

13.07.2024 р. виповнилось 75 років від дня народження Клепикова Вячеслава Федоровича – відомого фізика-теоретика, доктора фізико-математичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України.

Народився В.Ф. Клепиков у м. Харкові, закінчив із золотою медаллю фізико-математичну школу № 27 і в 1971 р. – фізико-технічний факультет Харківського державного університету.

У 1972 р. під науковим керівництвом академіка НАН України В.Г. Бар'яхтара Вячеслав Федо-

рович захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук.

У 1995 р. В.Ф. Клепиков захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора фізико-математичних наук.

У 1971–1990 рр. Вячеслав Федорович працював у Харківському фізико-технічному інституті. У 1990–1992 рр. він ініціював створення при НАН України нової установи – Науково-технічного центру електрофізичної обробки, який згодом був перейменований у Інститут електрофізики і радіаційних технологій (ІЕРТ) НАН України, директором якого він був із самого початку по 2021 рік. На теперішній В.Ф. Клепиков час працює на посаді радника при дирекції та є Почесним директором інституту.

Основні наукові результати, які отримав В.Ф. Клепиков як особисто, так і в співавторстві:

Передбачено умови гігантського посилення ядерного магнітного резонансу в тонких магнітних плівках, що дає можливість створити на основі таких плівок детектори ядерних спінових хвиль, магнітні аналоги камери Вільсона (детектори електронейтральних частинок), а також ядерні томографи з дуже високою роздільною здатністю.

Розроблено еволюційний модельно незалежний S-матричний підхід, який довів, що одночасний коректний опис всіх картин розсіяння, які спостерігаються у пружному ${}^4\text{He}$ - ${}^{40}\text{Ca}$ -розсіянні – від райдужного розсіяння до аномального розсіяння на великих кутах і до розсіяння близько кулонівського бар'єра – може бути досягнутий універсальним способом з використанням модуля матриці розсіяння та дійсної частини ядерної фази як і плавними монотонними функціями орбітального моменту.

Встановлено випадки точної розв'язуваності хвильових рівнянь в конформній квантовій теорії

Цитування: Клепиков Вячеслав Федорович (до 75-річчя від дня народження). *Укр. фіз. журн.* **69**, № 8, 622 (2025). © Видавець ВД "Академперіодика" НАН України, 2024. Стаття опублікована за умовами відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

поля з довільними (в т.ч. нецілими) градієнтами, що описують нетривіальні об'єкти (топологічні солітони, магнітні монополі та ін.).

Запропоновано методи радіаційної та електрофізичної модифікації міцності та пластичності твердих тіл, а також стимуляції їх надпластичності, що має велике значення для створення нових матеріалів ядерної енергетики.

Узагальнено методи квантової електродинаміки на випадок нелокальних полів матерії, і ці підходи застосовано до вирішення проблем фізики електромагнітних взаємодій в ядрах.

Запропоновано нові методи і нову установку для низькотемпературного іонно-плазмового осадження і нанесення поверхневих зміцнюючих покриттів, які забезпечують суттєве покращення зносостійкості, щільності, однорідності та адгезії осадженого шару.

Сформульовано нову концепцію оцінки радіаційно-стимульованих процесів і перетворень, на основі якої розроблено високоефективні засоби і методи для дистанційного контролю розподілу і поглинання потоків електронів у зоні випромінювання прискорювача електронів, вимірювання електрофізичних параметрів речовини і радіаційних процесів, що має велике значення для створення променевих технологій, зокрема, для боротьби з тероризмом (виявлення вибухових речовин, знезараження поштових відправлень).

В.Ф. Клепиков багато років є заступником Академіка-секретаря Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України. Він є членом Національ-

ної комісії з радіаційного захисту населення України при Верховній Раді України.

В.Ф. Клепиков є керівником низки проектів державних програм і контрактів. Результати його досліджень опубліковані в 5 монографіях і більш ніж у 400 наукових працях і винаходах.

В.Ф. Клепиков вправно поєднує наукову, організаційну і педагогічну діяльність. Протягом багатьох років він є професором кафедри теоретичної ядерної фізики Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серед його учнів – 8 кандидатів і 5 докторів наук.

В.Ф. Клепиков – заслужений діяч науки і техніки України, лауреат премії ім. М. Островського, премій ім. С.І. Пекаря та ім. К.Д. Синельникова НАН України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки.

*М.О. АЗАРЕНКОВ, А. В. БАБІЧ, М.І. БАЗАЛЄВ,
О.С. БАКАЙ, В.В. БРЮХОВЕЦЬКИЙ,
В.А. БІЛОУС, Л.А. БУЛАВІН, І.Є. ГАРКУША,
І.О. ГІРКА, В.Ю. ДЕНІСОВ, Ю.Л. ЗАБУЛОНОВ,
І.М. КАРНАУХОВ, Ю.О. КАСАТКІН,
І.В. КИРИЛЛІН, Г.Д. КОВАЛЕНКО,
О.О. КОНОВАЛЕНКО, В.Ю. КОРДА,
О.Ю. КОРЧИН, І.О. КОЧЕШЕВ,
П.Е. КУЗНЕЦОВ, І.М. НЕКЛЮДОВ,
В.В. ЛИТВИНЕНКО, В.І. СЛІСЕНКО,
Ю.В. СЛЮСАРЕНКО, В.Ю. СТОРІЖКО,
Г.Д. ТОЛСТОЛУЦЬКА, І.М. ОНИЩЕНКО,
О.О. ПОПОВ, П.М. ОСТАПЧУК,
Є.М. ПРОХОРЕНКО*